

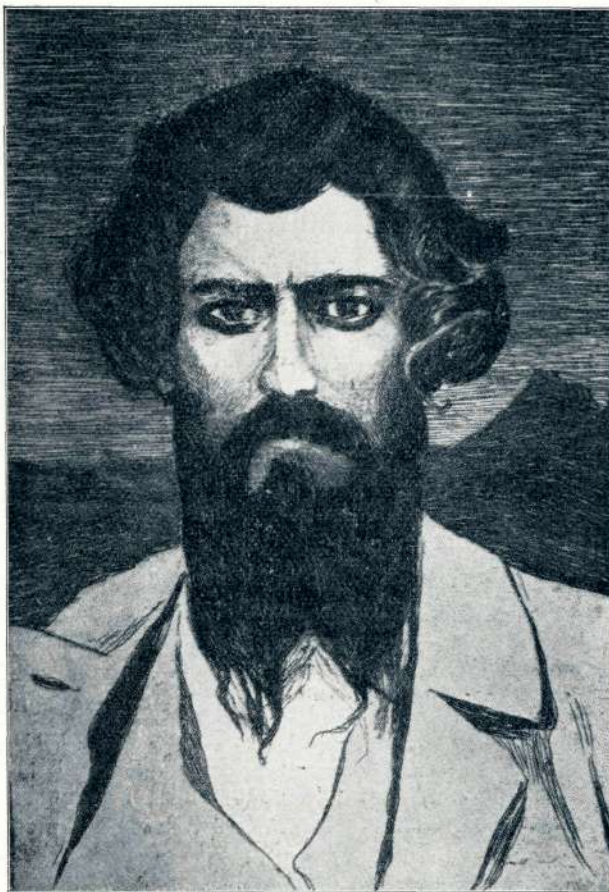
vedno mnogo prijateljev, ki so ga rešili lakote. Profesorjem pa učenec, ki je mislil lastne misli in čutil lastna čuvstva, ni bil ljub, zato je Segantini po dveh letih zapustil institut in se preživiljal s slikanjem anatomskega slik, sob in trgovinskih napisov.

Leta 1878. je razstavil prvo sliko, ki je žela obilo priznanja: v teman cerkven kor lije skozi okno dnevna luč na izrezljane korne stole. To je motiv, ob katerem je Segantini že rešil problem luči: barv ni zmešal, nanasel je drugo poleg druge na platno, prepuščajoč očesu gledalčevemu, da jih v primerni razdalji združi; s tem je dosegel vibriranje tonov in trepet solnčnih žarkov na izredno lep in nov način. Tako je nastala po vestnem prirodnem študiju njegova divizionistična tehnika, ki jo je pozneje izpeljal do popolnosti. Slika je sicer le tehničen poizkus, izraziti snop žarkov dnevne luči, a zanj je postala simbol notranjega življenja. Kar je zazvenelo v sliki tiho in nezavedno, je bil prvi izraz celega človeka: hrepenenje po luči kot simbolu vsega velikega in večnega. S tem je našel svojo pot: harmonični preliv nasprotujočih si barvnih tonov v veliki enotnosti luči.

Kmalu nato se je Segantini oženil in se zadovoljujoč neodoljivi želji in silnemu nagibu »po prirodi, po poživljajočem vrelcu vse umetnosti«, preselil v Brianzo ob Lago di Como. Mesta z dušecim ozračjem in nemirnim življenjem ni ljubil. »Tako sem šel nazaj med griče in jezera lepe Brianze, prepričan, da se slikarstvo ne more omejiti na barvo radi nje same, ampak da je ta, modro in dobro rabljena, lahko mogočen izraz za vse gibljaje ljubezni, trpljenja, radosti in žalosti. — Zato v Brianzi nisem več poizkušal tako zelo doumevati svoje dosedanje ideje o harmoničnem izrazu barv, ampak poizkušal sem podajati občutja (»quadri di sentimento«), ki so se porodila v meni posebno v večernih urah, ko se je po solnčnem zahodu poglobljala moja duša v sladko otožnost. To je bilo v letih med 1882. do 1885.« Segantini je postal slikar mraku in noči. On je slutil v temi »globino« — il profondo, kakor je rekel — mistično moč in poezijo. Tu se pričinja prva od treh faz njegovega razvoja, ko se je dvigal vedno više v gorovje, ko je vedno globlje spoznaval prirodo in njeno lepoto, ko jo je končno v sebi popolnoma preustvaril v nov svet. Razlikujejo se pa te tri dobe ne toliko po različnem načinu pojmovanja in izražanja, kolikor po predmetnosti.

Tako je slikal v početku ljudi in živali v neločljivi ozki zvezi ob nezgodah vremena, v

veselju jasne pomladi, v krasoti poletja. Snidejo se dekleta s čedo ovac v jutranjem svitu ob vodnjaku in se vračajo v mesečini skupno v vas. Pfifferara slika, kako igra zdaj veselim piščetom, zdaj toži dekletu svojo bol. Ob poldanskem žaru sedita pastir in pastirica v senci drevesa sredi čede ovac in ždita in sanjata, Bog ve o čem. Mater z otrokom v naročju slika, kako hiti v večernem mraku s polja v spremstvu ovce z jagnjetom. Po naravi je slikal, kar je sam videl in občutil, v nekoliko žanrskem pojmovanju: »ljubim-

Giovanni Segantini; Lastni portret.

kujoče pare ob vodnjaku ali plotu, dekle pri vrelcu v pogovoru s fantom, žalujoče vdove z zapuščenimi otroki, jokajoče matere ob prazni zibelki. Vse z iskrenim čuvstvovanjem in ljubeznijo. Bilo je tkanje in vibriranje luči v porajajočem in izgubljaajočem se mraku, ki ga je zanimalo, in s tem je stopil v duševni stik z Milletom. Spoznal pa je to šele, ko mu je milanski umetnikar Vittore Grubicy, njegov umetniški mentor in mecen, poslal nekaj fotografskih posnetkov. Bistvenega ni Segantini od Milleta povzel ničesar. Najvažnejše, v gotovem oziru edino, pravi po pravici Servaes, kar se je od Milleta naučil, je